

Plenaire vergadering van de Eerste Kamer op 17 december 2013

Toespraak van de Voorzitter van de Eerste Kamer,
Mr. A. Broekers-Knol

Herdenking Dr. B. (Bram) van der Lek (1931 - 2013)

Op 29 november jongstleden overleed op 82-jarige leeftijd Dr. Bram van der Lek, oud-senator voor de Pacifistisch-Socialistische Partij. Hij was lid van de Eerste Kamer van 13 september 1983 tot 24 juli 1984.

Bram van der Lek werd geboren op 20 mei 1931 in Delft. Zijn vader was hoofd afdeling bedrijfscontrole van de Nederlandse Gist- en Spiritusfabrieken. In Delft ging hij naar de lagere school en later naar het Grotius Lyceum. Toen het gezin naar Den Haag verhuisde, vervolgde hij zijn opleiding aan het Gymnasium Haganum. In zijn jeugd was hij lid van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie, waarmee hij in het weekend de natuur in ging om planten en dieren te bestuderen. Daarnaast beoefende hij muziek: piano en cello. De militaire dienstplicht vervulde hij bij de geneeskundige troepen. Zijn liefde voor de natuur leidde er toe dat hij in 1952 biologie ging studeren aan de Universiteit Utrecht.

Na zijn studie was de heer Van der Lek aanvankelijk werkzaam als wetenschappelijk medewerker bij de Nederlandse Stichting voor Zuiver Wetenschappelijk Onderzoek en later als leraar biologie op de kinderwerkplaats van Kees Boeke in Bilthoven. In maart 1967 promoveerde hij in de wiskunde en natuurwetenschappen op een proefschrift getiteld "De invloed van licht op de metanophoren in de huid van de larven van de klauwpad".

De politieke interesse van de heer Van der Lek was al vroeg gewekt. In zijn studententijd was hij lid van de Werkgroep Antimilitaristische Studenten, die actie voerde tegen de politionele acties in Indonesië en dienstweigeraars hielp. In 1961 werd de heer Van der Lek lid van het partijbestuur van de PSP. Twee jaar later werd hij hoofdredacteur van het partijblad "Radicaal".

In 1967 werd Bram van der Lek geïnstalleerd als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. In de jaren die mede gekenmerkt werden door

sterke culturele verandering, studentenprotest, revolte tegen gevestigd gezag en de provobeweging werd zijn partij door veel jonge mensen als een ontwapenend alternatief gezien. In 1971 verliet hij de Kamer en werd hij directeur van het wetenschappelijk bureau van de PSP. Anderhalf jaar later keerde hij terug als Kamerlid en politiek leider van zijn partij. In 1972 en 1977 was hij lijsttrekker van de PSP bij de Tweede Kamerverkiezingen.

De heer Van der Lek was overtuigd pacifist en werkte binnen diverse organisaties om de betreffende denkbeelden te verspreiden. Hij geloofde in de Europese Gemeenschap, al was hij wel kritisch op het "ongebreidelde kapitalisme en nadruk op economische groei" die volgens hem in conflict stonden met alle mooie woorden over duurzaamheid. In een vroeg stadium zag hij in de gedachte van een Europese eenheidsmunt een potentiële inbreuk op de nationale budgetteringsvrijheid. In 1972 publiceerde hij zijn standpunten over duurzaamheid in 'het Milieuboeekje', een veelgelezen publicatie over het milieuvraagstuk. Hij stond voor zijn ideeën - liet zich er zelfs voor arresteren - maar vervulde tegelijkertijd met name binnen zijn partij ook een relativerende rol.

Op 13 september 1983 werd de heer Van der Lek beëdigd als lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Hier werd hij voorzitter van de PSP-fractie. In zijn maidenspeech sprak hij zich sterk uit tegen het plaatsen van kernwapens. Hij riep de Nederlandse regering op om niet mee te gaan in het systeem van dreiging en tegendreiging, maar juist actief in te zetten op een kernwapenvrije zone.

Zijn lidmaatschap van dit Huis was slechts van korte duur. In juli 1984 verliet de heer Van der Lek de Kamer om lid te worden van het Europees Parlement, waar hij voorzitter werd van de Regenboogfractie. Zo is hij uiteindelijk volksvertegenwoordiger geweest in de drie parlementaire huizen.

In 1993 werd Bram van der Lek voorzitter van de Vereniging Milieudefensie. Nadat zijn partij in 1990 opging in de fusiepartij GroenLinks werd de heer Van der Lek ook wel het winterharde geweten van GroenLinks genoemd. Hoewel hij de actieve politiek verlaten had, publiceerde hij nog geregeld in kranten en tijdschriften zijn politieke gedachtegoed. Ook bleef hij zich inzetten voor geweldloosheid, duurzaamheid en de bescherming van de natuur.

Moge de herinnering aan een markant man en onze waardering voor zijn maatschappelijke inzet en rol in de parlementaire geschiedenis van ons land zijn familie en vrienden tot steun zijn. Ik verzoek een ieder om een moment stilte in acht te nemen.